

Nyhedsbrev, SN 111, Juli 2016

Foreningen Svend Gønge

Stiftet onsdag den 12. juni 2008

Pro honore patriae

**Foreningen
Svend Gønge**

”Der er kommet en mail fra det NØ-Skåne”

Svinøvej 42,
4750 Lundby
Tlf.: 4074 1870

12. juni 2016

Till Foreningen Svend Gønge, Vordingborg, Danmark

jens@hallqvist.dk

Boaltsbygden och Ugglesherarna

www.svend-goenge.dk

Bestyrelse:

Formand:
Jens Hallqvist

Næstformand:
Ingegerd Riis

Kasserer:
Jens Hallqvist

Sekretær:
Jens Beck

Øvrige bestyrelsesmed-
lemmer:

Gunnar Stobbe
Chris Hermansen
Ole Ib Hansen
John Gravesen
webmaster

Redaktion på SN:
Jens Beck.

[svendgoengepoul-
sen@gmail.com](mailto:svendgoengepoul-sen@gmail.com)

Oversigt over vore
ambassadører.

Skriver några rader (linier) för att informera litet om Boaltsbygden och snapphanebröderna på Uggletorp, som ligger i allra nordligaste delen av Glimåkra (Glimmager) socken. Boalt har mellan 100 och 200 invånare och nämns första gången i Palteboken (1514).

Boalts Bygdegårds- och Kulturförening avser (planlægger) att under 2017 utge en folder/broschyr om Boalt och Boaltsbygden. Jag deltar i arbetet med denna och är medlem i föreningen.

Om Ugglesherarna har jag publicerat en artikel i lokaltidskrifterna *Allt om Östra Göinge* och *Allt om Osby* samt i tidskriften *Gydhingen*, som utges av Göinge Släkt- och Hembygdsforskarförening. En kopia av manus bifogas detta mail.

Uggletorp brändes ner av svenska trupper under 1600-talet. Det finns numera (nu til dags) ett hus på fastigheten (ejendommen), som byggts långt senare och är privatägt. I närheten ligger en snapphanehåla (hule), som var gömställe (skjulested) för bröderna Månsson. Flera av Ugglesherarna avrättades 1684 vid Loshults kyrka i Loshults socken. Kvarlevorna (kropsdelene) begravdes längs den gamla vägen mot Älmhult i Småland.

Geografiskt närmast Uggletorp ligger Hökön (Høgøen) i Osby socken.

Med vänlig hälsning,
Jur. kand., f. kronofogden, författare,
Bertil Häggman

1684 – UGGLEHERARNAS ÖDESÅR (skæbne)

Avrättningen (henrettelsen):

Den 28 april 1684 fördes bröderna Per, Sven och Nils Månsson (tre av sju bröder) till en plats vid Loshults kyrka vid den gamla landsvägen mellan Loshult och gränsen till Småland. Här väntade skarprättaren Johan Stifson och hans bödelsdrängar. Pers huvud skulle enligt (i følge) häradsrättens dom avhuggas med yxa

och sättas på en påle. Sedan skulle kroppen läggas på stegel och hans gods och tillhörigheter ansågs förbrukade och hemfallna åt kronan (staten). De två andra bröderna, Sten och Nils, skulle också mista huvudet.

Domarna:

Sven och Nils hade i Kristianstad redan 1680 dömts i en rättegång. Sven och Nils hade då dömts till döden och deras bror Olof dömdes till tre års arbete i kronans smedjor. De två dödsdömda lyckades dock fly ur fängelset.

Den 27 februari 1684 hölls rannsaking med Per, Sven och Nils Månsson (de tidigare dödsdömda bröderna hade gripits på nytt). Det skedde i Knislinge och fortsatte den 23 februari.

Efter fortsatta vittnesförhör och ranssakan den 3. och 4. mars avkunnades domen mot de tre bröderna. Det skedde dock inte i Broby utan i Knislinge.

I Östra Göinge häradsrätts dom antecknades att domen skulle överprövas (efterprövas) av Göta Hovrätt i Jönköping. Det rörde sig dock inte om en prövning i dagens mening utan var en granskning, för att utröna (undersøge) om häradsrätten begått något fel. Någon försvarsadvokat hade bröderna inte.

Lagen:

Den lag som tillämpades var Kung Kristoffers landslag, som hade stadfäst år 1442. Den kom 1608 att nytryckas med en stadfästelse av Kung Karl IX.

I häradsrätten åberopades (henvistes til) 42 kapitlet Edsöresbalken (EdsB) och 9 kapitlet Högmålsbalken (HgB).

Man kan fråga sig varför svensk rätt över huvud tillämpades i målet. Vid freden i Roskilde 1658 utlovades från svensk sida att skånsk rätt skulle fortsätta att gälla i Skåne även under svenskt styre. Kung Karl XI hade dock verkat för att svensk lag skulle tillämpas i Skåne och häradsrätterna hade övertalats att göra detta. Enligt Kristoffers landslag gällde i grova saker Guds lag, alltså den mosaiska lagen i den heliga skrift (bibeln).

"Edsöre" (at sværge) var ett begrepp, som användes av svearna (før middelalderen) om den som det uttrycktes "förde av og sköld mot kung och fädernesland". Straffet för brott mot Edsöresbalken var förlust av liv och egendom. Ett liknande begrepp fanns också i götarnas lagstiftning (bland annat Västgöotalagen).

I Sverige bestraffades också grova brott med skärpt dödsstraff. I målet (sagen) mot Uggleherarna innebar skärpningen att deras kroppar skulle spikas (sømmes) upp på stegel vid avrättningsplatsen som varning till andra (så kallad stegling).

Vid förhandlingen i häradsrätten var kronans befallningsman Burchard Hiebener åklagare. Vid granskningen i Göta Hovrätt var de tilltalade inte närvarande.

Bakgrunden:

Längst norrut i Glimåkra socken ligger Uggletorpet. Där bodde Måns och Kitta Månsson med sju söner: Trued, Per, Sven, Nils, Erik, Olof och Karl. Våren 1677 hade svenska soldater bränt ner deras torp (husmandssted). Trued stupade (døde) vid den intilliggande Kungsgården i Örkeneds socken. Olof hade förts till Kalmar för att avtjäna sitt straff från 1680.

Efter 1677 hade Per, Sven och Nils jagats som vilda djur. De kunde enbart livnära sig genom plundring. Många bönder i Loshult, Örkened och Glimåkra socken hjälpte dem dock. Vintern 1683 – 1684 var kall och snörik. Bröderna livnärde sig genom att jaga i skogarna. Då

och då fann de skydd i avlägsna lador och tände eld i markerna för att värma sig.

Var finns brödernas kvarlevor (jordiske rester)?

Det är inte känt var de avrättade bröderna begravdes, men sannolikt skedde det någonstans i närheten av avrättningsplatsen längs gamla landsvägen. Det bör inte vara svårt att med dagens moderna teknik finna kvarlevorna.

I häradsrättens dombok finns en anteckning om att domen verkställdes:

Anno 1684 d. 28. Aprilis äre dhesse Trenne Bröder Per, Sven och Nils Månssöhner aff Uggletopet justificerade wijdh Landzwägen emillan Looshult och gamble gräntzen och effter hög. Götha Riketz Hoffrättz ankombne resolution Hwar aff dem på 5 stegell lagde.

Den 3 september 1685 hade kronans länsman i Knislinge specificerat sina kostnader för fångarna ”som blevo steglade vid Loshult.” Räkningen befanns riktig och den attesterades med häradssigillet.

Bertil Häggman.

Billedet er fra Google.com

”Gyldne Dage”...

FSG og Carit Etlar Selskabet vil blot for en god ordens skyld erindre om at det er ganske snart at der i Fredericia fejres Carits 200 års dag.

Læs meget mere om dette på:

<http://etlar.dk/home/nyheder/aktiviteter%20fredag%20den%205.%20august%202016%20-%20gyldne%20dage%20i%20fredericia.html>

Skulle et medlemskab i Carit Etlar Selskabet være aktuelt:

<http://haldhovedgaard.dk/litteraturselskaber/visselskab.asp?id=4>

Om Fredericia

Historie:

Den 15. december 1650 satte kongen sin underskrift på det dokument, der gav byen de første privilegier. I 1651 navngaves den nye fæstningsby [Frederiksdode](#) efter kongen, og 22. april 1664 fik den sit nuværende latiniserede navn, Fredericia.

Oprindelse:

Fredericia hører til landets yngre byer. Alene dens beliggenhed på et sted, hvor vel ingen by ville være vokset frem af sig selv, og hele dens plan viser, at den er opstået ved et

magtsprog, idet kongen, belært af tidligere krige, ved en fæstning ville sikre Nørrejylland for fjendtligt indfald og knytte forbindelsen mellem halvøen og Fyn. Allerede Christian IV havde tænkt på en sådan befæstning, men længere syd på ved Snoghøj.

Det var [Frederik III](#), der straks ved sin tronbestigelse valgte stedet på Bersodde, som fra den tid kaldtes Frederiksodde (den yderste spids af odden kaldtes Skanseodde). Anlægget af fæstningen og den dertil knyttede by er vel tidligst begyndt 1649. Byens ældste privilegier er af 16. december 1650 og gav nybyggerne betydelige rettigheder fremfor andre købstadsboere, idet de blandt andet fik fri byggeplads inden for voldene og marklodder, fritagelse for 6. og 10. penge og i 10 år for alle skatter, told og accise (avgift) samt i de næste 20 år for halv told og accise. For at skaffe plads til byen blev det tidligere Ullerup Sogn nedlagt, dets kirke tillige med de 3 byer Ullerup, Hyby og Hannerup afbrudte og markerne lagte til byen, lige som beboerne blev tvungne til at flytte inden for voldene (breve af 13. april og 17. april 1662), og deres sognepræst blev den første sognepræst i den nye by. For at styrke befæstningen og helt at spærre bæltet begyndte kongen også at befæste den lige over for beliggende Stribs Odde, som efter dronningen skulle hedde Sophieodde (fæstningen: Amaliaborg), men planen blev dog snart opgivet.

Renæssancen:

Fredericia Fæstning er som nævnt begyndt opført samtidig med byens anlæg og sikkert omtrent i det samme omfang, som den senere fik, men den var dog ikke fuldført, da den allerede i [Svenskekrigen](#) kom til at stå sin første prøve; dog var den så stærk, at den svenske konge ikke ville storme den, da han 23. august 1657 ankom foran den, til hvilken rigsmarsken [Anders Bille](#) havde trukket sig tilbage med 6.000 mand. [Wrangel](#) begyndte at beskyde byen, men først efter at [Erik Dalberg](#) personlig havde udspejdet, hvor svag fæstningen var, vovede de svenske at storme den 24. oktober, idet Dalberg med rytteriet fra nord trængte langs stranden og indtog den efter en hård kamp med de jyske dragoner; under kampen faldt i det hele omtrent 1.500 danske, mens 3.000, deriblandt den dødeligt sårede Anders Bille, blev tagne til fange; et stort bytte faldt i fjendens hænder, deriblandt meget, som fra omegnen var bragt dertil i tillid til fæstningens styrke. De svenske blev i den for en del afbrændte by, da krigen atter begyndte kort efter [freden i Roskilde](#), men da de ikke var stærke nok til at holde den store befæstning besat, nedbrøde de en del af værkerne og indskrænkede sig til den yderste spids af odden, hvor de befæstede sig, indtil de maj 1659 fordreves herfra af de danskes allierede brandenborgerne og polakkerne. Den 29. juni blev den indtaget af de danske. Byen havde lidt forfærdeligt, og man kunne så at sige begynde forfra igen.

Under enevælden:

Fæstningsværkerne blev udbedrede og nogenlunde fuldendte, blandt andet ved anlæg af kastellet på pynten i året 1664, da byen ved kongelig befaling fik sit nuværende navn. Men byen lå der med sin store ramme, anlagt, som den var, til at blive en storstad, ja måske har kongen endog drømt om, at den skulle være den nye hovedstad og kongeresidens, nu da stedet efter tabet af de skånske provinser så at sige var kommet til at ligge i rigets midte. Men staten var forarmet og kunne kun gøre lidt for byen, om end regeringen søgte at hjælpe den ved store begunstigelser på papiret. Frederik III gav den nye privilegier 9. november 1661 og gjorde den til [stapelstad](#), men hvad kunne det hjælpe, den havde ingen havn og fik ingen før i det 19. århundrede. Og heller ikke de store begunstigelser, der indrømmedes den for at skaffe den tilgang af folk, nyttede meget. I 1672 havde den 1.591 indbyggere. Den 11. marts 1682 fik den fri religionsøvelse for alle sekter, hvilket dog langt fra bragte den tilgang, man havde ventet, ja endog *jus asyli*, det vil sige at alle fallenter og alle udenlandske mordere kunne søge tilflugt her for 10 år, når de betalte 1 rigsdaler årlig til magistraten; navnlig den sidste bestemmelse, som først hævedes 1821, bidrog vel ikke til at bringe den i godt ry. Kort sagt, byen ville ikke tage til, lige som fæstningen ingensinde fik den betydning, der var tiltænkt den. Først i Den Store Nordiske Krig blev den sat i nogenlunde god forsvarsstand, da i årene 1709-10 5.000 mand og en del bønder fra Koldinghus Amt arbejdede på den, men efter

krigen forfaldt den mere og mere. Til dens vedligeholdelse benyttedes kun straffefangerne i det derværende Stokhus (straffeanstalt), og da det nedlagdes i det 18. århundrede, blev der slet ikke gjort noget.

Bestemmelserne om religionsfrihed tiltrak jøder og senere franske huguenotter og en del menonitter. Huguenotterne, som her blev kaldt reformerte, var specialister i dyrkning af tobak, og i det hele taget var landbrug det vigtigste erhverv i Fredericia langt op i 1800-årene. De fleste huse og bygninger lå omkring den nuværende Danmarksgade og Gothersgade, hvorimod arealerne øst for Købmagergade og syd for Sjællandsgade langt op i 1800-årene stort set lå ubebyggede hen og blev anvendt til landbrugsmæssige formål.

Bestræbelserne fra Frederik IVs side på at ophjælpe byen løb også til dels ud i sandet, når undtages, at han i 1719 indkaldte en del reformerte. Ved en plan af 1728 blev der afsat et helt net af kanaler, der skulle tjene som havn og strække sig langt op i byen, ja der var endog afsat plads til et slot, men hverken det ene eller det andet kom til udførelse. Efter midten af det 18. århundrede skildres både byens og fæstningens tilstand så bedrøvelig som vel muligt: byen er fattig, de høje skatter er langt fra tilstrækkelige til at opholde byen, især garnisonen og den store embedsstand, handel og håndværk ligge nede: *"her er af alle Stænder, dog langt flere af Tære- end af Nærestanden"*. Om fæstningen siges, *"at den ej kan tjene til andet end til Retirade paa nogle faa Dage, i Fald en hel Armée skulde blive afslagen i aaben Mark"*, *"det er dog vist, at saa stor en Fæstning behøvede en Besætning paa 15,000 Mand, om den skulde kunne forsvare sig"*, og at *"en Fjende, i Fald han faldt ind i Landet, vilde skønne mere paa Fr. Fæstning end vi selv; thi naar den var indtagen, var hele Jylland, det Slesvigske og Fyn snart indtagen med"*. 1769 havde byen 2.528 indbyggere, med garnisonen.

Prinsens Port.

Kilde: <https://da.wikipedia.org/wiki/Fredericia>

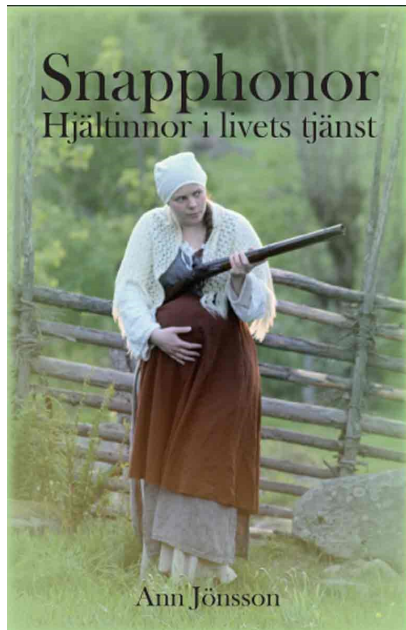
Gøngemarked 2016

Læs mere om vort marked på:

<http://svend-goenge.dk/G%C3%B8ngemarked/index.html>

Lad os lige vende tilbage...

Brødrene fra Uggletorp optræder også i Ann Jönssons bog *"Snapphonor - hjältinnor i livets tjänst"*. Denne bog som FSG oversatte, og som vil kunne købes på Gøngemarkedet 2016.

Ugle-Svend, en ven...

Svend havde lige fra begyndelsen syntes godt om Sissas idé om kroen, og han hjalp hende på alle mulige måder. Han var jo en af Niels' gode venner og følte sit ansvar, nu da Niels var væk.

"Djævle-karl", syntes Svend, "bare at forsvinde uden at nævne noget, hverken for mig eller Sissa. Han var bare væk; han var vel blevet lidt tosset i hovedet af alt det slagteri, som foregik rundt omkring dem. Presset var blevet for stort. Han var nok mere tyndhudet, end de havde troet.

Han havde måske benyttet lejligheden til at flygte, da kompagniet skulle indfinde sig i København.

Svend var frygtløs. Han havde set så meget, at han var blevet immun. Uglemændene var syv brødre, hærdede bisser, i alt fald i folkemunde. Berygtede var de på egnen, og ikke mindre hos svenskerne for deres snaphaneri.

Svends storebror Per var klog nok til at have fået sig et benådningsbrev ved at aflægge et løfte om, at han ikke ville røre nogen svensker mere. Det var et klogt træk, og det gav dem alle lidt frirum.

Men ellers var brødrene vant til, at øvrighedens lov og ret ikke gjaldt for dem. De blev vilkårligt behandlere, hvis de var i forhør. De var til stadighed jagtet af de svenske soldater og måtte holde sig i skovene. Deres hjem "Uglebo" var også blevet nedbrændt efter ordre af Gyldenstjerne selv. "Javist, ind imellem er man betydningsfuld" tænkte Svend.

Svend, som ikke havde nogen børn, havde intet at tabe. Det var bare med at fortsætte med at slås til døden.

Svend troede, at deres mor Kjerstin til sidst døde af al den ballade, for en dag sad hun bare død på

køkkenbænken. Hun havde haft et hårdt liv, og det var godt for hende at blive udfriet.

Først blev hendes mand Mogens henrettet ved Glimåkra Kirke, hvor han og flere andre af bønderne havde gjort oprør mod nye skatter. Mogens' bedste ven Peder overlevede, men blev alvorligt såret. Kjerstin tog sig af Peder, men han blev som så mange andre mænd i området krøbling af sine skader. Han kunne derfor ikke hjælpe til med arbejdet på gården, så det var heldigt, at hun havde sine store drenge, som kunne tage fat.

Mogens og hun havde altid været så glade for deres syv sønner. De var alle raske og stærke. Peder gjorde den smule, han kunne, og eftersom det ikke var passende for en kvinde at Bodel var sammen med en anden mand uden at være gift, så giftede de sig. Peder overtog dermed sin gode ven Mogens' enke.

Krigene og deres følgevirkninger var hårde ved Uglesønnerne. Deres fars henrettelse gjorde dem rasende, og de gjorde alt, hvad de kunne, for at bekæmpe svenskerne. Kjerstin var syg af angst, mens krigene stod på.

Peder døde, kort efter de var blevet gift, og Kjerstin var igen enke og urolig for sine sønner. Og så sørgede hun over de to mænd, som havde ladet hende ene tilbage i Uglebo.

Hun blev syg af alle de bekymringer og sørgelige hændelser.

Først blev hendes søn Oluf idømt tre års strafarbejde ved i fængslet i Kalmar. Da hun fik den meddelelse, sank hun flere centimeter sammen. Senere blev sønnerne Ugle-Svend og Ugle-Niels dømt til døden ved halshugning i Christiansstad. At det lykkedes dem at flygte, nåede hun aldrig at få at vide.

Da deres hjem i Uglebo senere blev brændt af svenskerne, var hun heldigvis lige død.

- Hjertet bristede på den gamle moder, sagde Hanne, som var der for at passe hende. Hanne, Sissa og Pers kone Olu klædte hende fint på inden ligtoget.

Sissa og Ugle-Svend søgte trøst hos hinanden. Svend levede som fredløs, men besøgte ofte Sissa på Krugylet.

Han tog de tunge løft med øl ankrene og lavede indhegninger til dyrene, savede brænde og gjorde alt, der var behov for. Han syntes, det var hyggeligt. Det var meningsfyldt at holde af nogen, og så syntes han, det var en forbandet god idé, fruentimmerne havde fået.

"At der ikke er flere, der har fået sådanne idéer. Kvindfolk kunne klare en masse ting. Fanden tage mig, om de ikke nogle gange ville klare sig bedre uden deres fyldebøtter til mænd", tænkte Svend.

Han følte sig også stolt over at kunne være til hjælp med sin muskelstyrke og sit robuste udseende, når mændene blev for nærgående over for Sissa. Men hun klarede sig for det meste selv. Rap i kæften var hun, og hun kunne få de groveste karle til at blive hende svar skyldig og falde til ro. Han passede især på den unge Bente, som stod hans hjerte nær. Denne unge dejlige pige, som han havde kendt lige siden, hun var lille og sad på hans knæ, havde nu vokset sig til en ung kvinde. Dejlig som en lille elverpige med klare blå øjne, der engang imellem kiggede spørgende op på ham som om hun ville vide mere om livets finurligheder. Svend var nok hård som sten og virkede skrækindjagende for andre mænd, men når det gjaldt kvindfolk og børn var han from som et lam. Han havde elsket sin mor meget højt og sørgede over hende. Hun og andre kvinder stod for det kærlighedsfulde, for det livsbekræftende.

"Det er kvinderne, der passer på alt liv, mens vi mænd bare slår hinanden ihjel", filosoferede han.

Svend kunne huske, da hans mor skulle føde en af hans brødre inde i stuen, og han og de andre måtte stå udenfor og vente. Hans far havde været så hjælpeløs og gnedet sine hænder i afmagt. Mor skreg højt, drengene var store i væksten allerede som små, og de var ikke lette at føde.

Han huskede hendes skrig endnu den dag i dag, og hvordan han derefter havde tænkt på alle kvinder og de andre hunkønsvæsener, der fødte de små liv. Tænk, hvor fantastisk det var, at de kunne det.

Da hans mor havde fået hans lillebror, gik hans far med hende ud i skoven, hvor de begravede moderkagen i jorden. Det var en gammel skik, men den var hemmelig og ikke noget man talte om, bortset fra

den nærmeste familie. Mogens, deres far, beundrede kvinder og ville aldrig, til forskel fra så mange andre, krumme et hår på en kvindes hoved. Hvis nogen slog sin kvinde eller talte foragtligt om hende, blev Svend arrig af vrede og Svends vrede var der ingen der ville vække. Mogens havde mange gange sagt til dem, at de skulle beskytte deres mor og andre kvinder.

- Takket være kvinderne er der menneskeligt liv på jorden, forstår I det, drenge. Hvis kvinderne ikke var der, fandtes vi heller ikke. De bærer os, og de føder os, de bløder i det stille for at kunne føde igen.

Før i tiden, for længe siden, fortsatte Mogens, hyldedes gudinderne, og alle ofrede til dem.. Mogens fortsatte med at fortælle til sine drenge.

- Elverne er også kvindevæsener og skovnymferne i Glimsøen og sirenerne i skoven. Hold jer på god fod med dem og respekter dem! Ellers uddør alt liv på jorden. I takt med at man mistede respekten for kvinderne, kom døden nærmere på menneskeheden. Se, hvem det er der slås og går i krig, se, hvem det er, som ødelægger og slår ihjel. Det er os mænd. Kvinderne er bærerne af livet selv, de beskytter livet, for de føder liv. Husk det, drenge, sagde han. Uglemændenes far Mogens forstod, at fordi han havde fået så mange sønner, havde han et specielt ansvar for at få dem til at forstå, hvad det indebar at være en virkelig mand.

- En rigtig mand lægger aldrig nogen sinde hånd på en kvinde. En mand, som skader en kvinde, dræber sig selv, sagde han.

- Ugle-Mogens var en klog mand, sagde Hanne altid. Med ham kunne hun tale om vanskelih-

ge ting, som ikke mange havde forståelse for. Han var forud for sin tid. Nogle kaldte ham for en trolld; de var bange for hans viden.

Men Hanne forstod, at de lignede hinanden. Hanne og Mogens delte opskrifter og erfaringer med, hvordan naturmedicinen virkede. Svend lyttede med store ører til deres samtaler, hvis han kunne slippe af sted med det.

En gang talte de om en kvinde, som de havde givet afkog af røllike og tormentil, for at stoppe hendes voldsomme blødninger. Det havde gjort blødningerne mindre kraftige.

Mogens kunne også standse blødninger på afstand; denne kunst havde han også lært Hanne. Det der med at kvinder kunne bløde så meget, var noget Svend virkelig undrede sig over.

”Tænk at de kunne det! Hvis en mand blødte så meget, uden at nogen stoppede det, ville han dø. Men en kvinde kunne bløde i mange dage uden at dø af det. Det var næsten trollderi”, syntes Svend.

Blødningerne var ikke noget, man talte om. Kun hans kloge forældre og Hanne. Andre nævnte det aldrig. Svend var nysgerrig, når det gjaldt kvindernes verden, men han blev ikke indbudt til at være med.

Der verserede mange rygter om Uglemændene, men folk måtte tro hvad de ville. De vidste egentlig ingenting om deres virkelige temperament. Alt var bare gisninger. Det er altid let at have nogen at gemme sig bag, i stedet for at stå frem for sin egen sag.

Fejhed var noget Svend foragtede. Ikke at stå ved det, man troede på. At lade andre tage skylden og gemme sig bagved nogen, som turde gå først. Alt for ofte havde han set det hos sine egne i den senere tid. Alt for mange havde svigtet, været feje og stillet sig på svenskerens side. De angav hinanden, præcis som svenskerne ønskede og sendte dermed deres tidligere venner i galgen. Det værste var efter Svends mening, når de gjorde det i Guds navn.

”Hvis Gud lod de røvhuller og svenskerne komme til sit himmerige, vil jeg ikke derop”, tænkte han.

Men det var der nok heller ikke nogen risiko for. Han skulle nok et eller andet sted hen og brænde op i helvedes flammer; det havde både præsten og hans morbror sagt.

Morbroderen, Niels Jeppesen, som var deres nabo på Biskopsgården, forsøgte ofte at mane sine søstersønner til ro, men efter søsterens død havde han ikke bare manet, men også svigtet og angivet dem i flere tilfælde.

Til sidst løb bægeret over for Svend, og han truede med at skære halsen over på morbroderen.

Det var da morbroderen talte dårligt om lille Bente, Sissas datter, at Svend blev så vred.

Han sagde, at hun omgikkes snaphaner og hoppede om bag gærden med en af dem under midsommerdansen, og at det vel ikke var så mærkeligt med sådan en mor. Da var han gået for vidt.

”Jeg skal give dig et sår, min ven, som ingen skide salve hjælper på, hvis du ikke holder kæft”, sagde Svend.

- At han var blevet truet, spredte sig som en løbeild, og nu talte folk virkelig dårligt om Uglemændene. De brødre, som for ikke lang tid siden havde givet dem håb, forsvaret husmandsstederne og bønderne med deres liv og hjulpet på alle måder. Nu kunne de tilmed bruge dem til at skræmme børnene.

- Pas på! Ellers kommer Uglemændene og tager jer!

De var farligere end trolde.

Deres egne svig var værre i sjælen end svenskernes djævelskab.

”Håber at maren rider dem, og at de sover rigtig dårligt om natten, de falske djævla”, tænkte Svend

Men vist var det, at alt det, de havde gennemgået, bevirkede, at de ikke var sådan at lege med, hvis de blev trådt over tærne.

Vel havde de gjort ting, som så sikkert som amen i kirken ville sende dem direkte i helvedes flammer. Men når det gjaldt troen på helvede, var Svend ikke enig med kirken, og han havde altid valgt det, han troede var det rigtige.

Snaphaner fik tit skylden for noget, andre havde gjort, enten de havde været med eller ej.

Han var inderligt træt af folk, som absolut skulle udpege syndebukke, og han var træt af alle

dem, han havde stolet på, og som nu svigtede.

Men efter at der blev lovet amnesti til dem, der lovede at kvitte snaphaneriet og fremover være svenskevenlige, var der mange, som havde skiftet side. Kontrollen var skærpet, ingen turde længere hjælpe snaphanerne. Flere svenske soldater var blevet dræbt eller sårede. Per Olesen, som var vagtmand, var blevet skudt ned og udsendte vagter var blevet dræbt. Og så var kongens krigskasse blev stjålet i Loshult.

Kongen havde fået nok, og snaphanerne blev jagtet som vilde dyr. Johan Gyldenstjerne gav ordre til en straffeekspedition i hele Örkened Sogn. Gårde blev brændt, og alle, der ikke havde skrevet under på, at de var svenskevenlige, skulle dræbes på de mest bestialske måder. Svend havde tænkt sig at slås til sidste blodsdråbe. Men lige nu nød han Sissas succes og hendes glade selskab.

Ann Jönsson er grundlægger og CEO for Natural Health Natural Medicine Academy. Hon är också artist och författare. Hun er også en kunstner og forfatter. Ann blev år 2008 en av Näringslivsdepartementets och tillväxtverkets Ambassadör för kvinnors företagande i Sverige. Ann blev i 2008 en af industriministeriet og Vækst Authority ambassadør for kvindelige iværksættere i Sverige.

<http://www.naturhalsan.se/>

